

Sanex Zero%:

73% minder plastic per 100 ml product

18 Miljoen liter douchegeel stroomt jaarlijks het Nederlandse riool in. Dat becijferden onderzoekers van Research & Development Sara Lee. Ze gingen samen met mensen van Marketing om tafel. Ze besloten met elkaar de combinatie van product en verpakking grondig te herzien. Met als resultaat dat Sanex Zero% de eerste A-merk douchegeel in Nederland is met het Europees Ecolabel. 'De bloem' van het Europees Ecolabel is een keurmerk voor non-food producten die minder milieubelastend zijn. Het moet consumenten die milieuvriendelijker producten en diensten willen kiezen, de weg wijzen. Sara Lee kwam tot een nieuw product, Sanex Zero%, dat biologisch afbreekbaar is en dat het afvalwater zo min mogelijk vervuult. Verrassend is de navulverpakking waarin dit product naast een reguliere hervulbare verpakking de schappen op is gegaan. Het idee is dat consumenten één keer de reguliere hervulbare verpakking aanschaffen en daarna overstappen op de aankoop van navulverpakkingen. Want zoals op de navulverpakking staat gedrukt, wordt op het gewicht hiervan 73% bespaard ten opzichte van een reguliere 500 ml fles douchegeel. Als consumenten een eenmalig aangeschafte reguliere hervulbare verpakking blijven navullen met navulverpakkingen, stijgt het besparingspercentage steeds verder. Over langere tijd gezien zal de hoeveelheid verpakkingmateriaal per douchebeurt dan dalen. Met als resultaat dat gebruikers van Sanex Zero% op termijn substantieel minder verpakkingmateriaal weggooien.

Lassie:

Bijna 15.000 kg vouwkarton bespaard, elk jaar weer

Lassie, beroemd om z'n toverrijst, koos eind 2009 een nieuwe leverancier voor de kartonnen doosverpakkingen. Acket drukkerij kartonnage bv. Samen namen ze alle producten en verpakkingen door om te kijken of optimalisaties mogelijk waren. Recyclebaar was de verpakking al. Gekeken werd daarnaast naar opslag- en verwerkingscondities en naar eisen die partijen in de distributieketen stellen. Niet voor alle producten dienden zich kansen aan. Maar wel voor de tover- en zilverviesrijst. Het doosje bleek maar liefst 50 gram lichter te kunnen. En een slimmere palletbelading zorgt voor meer doosjes op de pallet en dus voor minder transportbewegingen tussen Acket en Lassie. Jaarlijks wordt nu 14.800 kg vouwkarton bespaard.

Colofon

Deze krant is tot stand gekomen in samenwerking met:

- Stichting Papier Recycling Nederland
- Stichting Duurzaam Verpakkingsglas
- Vereniging Kunststofverpakkingen Nederland
- Stichting Kringsloop Blik
- Stichting Kringsloop Hout

Kijk voor nadere informatie over milieukeurmerken FSC en Europees Ecolabel op www.milieukeurmerkenpapierenkarton.nl

Nedvang
Schorpioenstraat 290 / 4e etage
Ingang Kantoren A - Alexandrium I
3067 KW ROTTERDAM

T 0900-nedvang (0900-6338264, 1 cent p/m)
F 010-4201702
E info@nedvang.nl
I www.nedvang.nl

Nr.1/ juni 2011

Papier/Karton

Nederland is koploper papierrecycling

Glas

Eén kg scherven bespaart 1,2 kg primaire grondstoffen

Kunststof

Verpakkingen, dvd-spelers, kleding en tuintoelen van kunststof afval

Metaal

De kringloop van blik is oneindig

Hout

Hout is eeuwig hernieuwbaar

Wettelijke recyclingdoelstellingen voor alle materialen gehaald

Interview met Jan Storm (algemeen directeur Nedvang)

De hergebruikdoelstellingen zijn in 2009 voor alle verpakkingsmaterialen gehaald. Nedvang regisseert de gescheiden inzameling en recycling van de verschillende soorten verpakkingsafval onder het motto dat afval een tweede leven als grondstof verdient: Nederland van afval naar grondstof.

'Durf vernieuwend te denken over afvalinzameling.'

Jan Storm, algemeen directeur van Nedvang, onderstreept het belang van het behaalde resultaat. "Recycling vermijdt behalve het gebruik van nieuwe grondstoffen ook CO₂-emissies. Met het totale hergebruik van alle verpakkingsmaterialen vermijden we de CO₂-uitstoot van miljarden en miljarden autokilometers." Schaarste van

grondstoffen is wereldwijd een steeds nijpender probleem. We gebruiken 30% meer grondstoffen dan de aarde kan leveren. Dat is op termijn niet vol te houden. De inzet van hernieuwbare grondstoffen en hergebruik helpen schaarste tegen te gaan. Het hergebruik van (verpakkings)materialen past in een afvalarme economie en draagt bij aan het tegengaan van verspilling van waardevolle primaire grondstoffen. Jan Storm: "Gemeenten pakken de gescheiden inzameling sinds jaar en dag goed op."

Natuurlijk is het ook zo, dat het mes voor gemeenten aan twee kanten snijdt.

'Gemeenten pakken de gescheiden inzameling sinds jaar en dag goed op.'

De opbrengsten van de gescheiden afvalsoorten kunnen interessant zijn voor de gemeentelijke financiën. Vooral bij papier en karton is dat het geval. Ook zou je de besparing op verbrandingskosten in oogenschouw kunnen nemen. Bovenal zien we echter dat er zo actief wordt ingezameld omdat de gemeenten en hun inwoners een milieubijdrage willen leveren. Dat blijkt steeds weer uit onze consumentenonderzoeken naar de effecten van de ingezette acties."

Meer en beter

"Het scheiden van afval zit ons blijkbaar in de genen. Nu we zoveel stromen apart houden met de diverse methoden zien we ook dat er in verschillende gemeenten out of the box denken aan het ontstaan is over hun inzamelaanpak. Daar zitten boeiende voorbeelden bij, waarvan we in deze krant enkele goede voorbeelden zien. Deze stimulerende innovatieve initiatieven ondersteunt Nedvang graag. We moeten immers alles aangrijpen om meer afgedankte grondstoffen terug te halen uit ons afval. Ook met een hogere kwaliteit. Dus meer en beter. Natuurlijk moeten we aan de voorkant beginnen met het stimuleren van het sparen van de aarde. De komende jaren zullen we samen ook zoveel mogelijk moeten voorkomen dat we onnodig grondstoffen inzetten voor het maken van verpakkingen. Waar we kunnen sturen op minder, zullen we ook die verantwoordelijkheid niet schuwen."

Belangrijke rol voor gemeenten

"Gemeenten hebben een positie aan het eind van de gebruiksketen en daardoor kunnen zij een belangrijke rol vervullen bij de ombuiging van 'afval' naar 'grondstoffen'. Daarmee leveren zij een wezenlijke bijdrage aan hergebruik en de vermindering van CO₂-uitstoot." Aldus burgemeester en voorzitter van het Nederlands genootschap van Burgemeesters. Verderop in deze Recycle Nieuws een interview met Bert Schneider.

Op alle fronten boven de Europese doelstellingen

Staatssecretaris Joop Atsma: "Dat afval niet bestaat is in Nederland geen loze kreet. Met name het hergebruik van verpakkingen heeft in Nederland een grote vlucht genomen. Bijna negentig procent van het afval dat wij in Nederland produceren wordt nuttig gebruikt of hergebruikt. We zitten voor verpakkingsafval op alle fronten boven de Europese doelstellingen. We beschikken over een efficiënt afvalstelsel dat goed is voor ons milieu en onze economie." De gehele column van de staatssecretaris Infrastructuur en Milieu kunt u lezen op pagina 7.

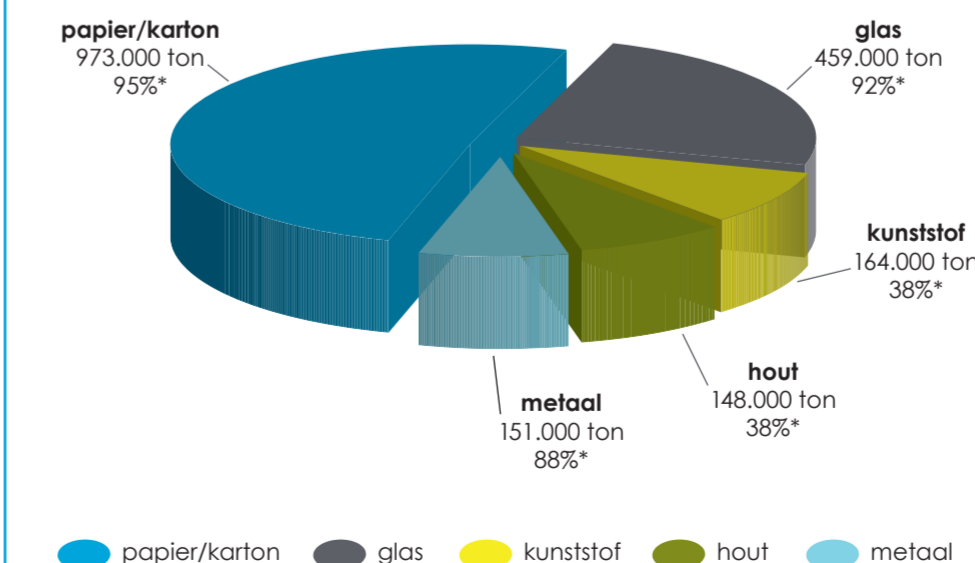

Gemeenten en inwoners doen hun verhaal

Almere, Lopik, Bloemendaal, Zwolle en Katwijk zijn gemeenten in Nederland die alle een verhaal te hebben vertellen als het gaat om gescheiden inzameling van verpakkingsafval. In Recycle Nieuws vertellen ze dat verhaal. Daarnaast komen inwoners aan het woord die vertellen over hun bijdrage aan de gescheiden inzameling.

INGEZAMELDE EN HERGEBRUIKTE VERPAKKINGEN

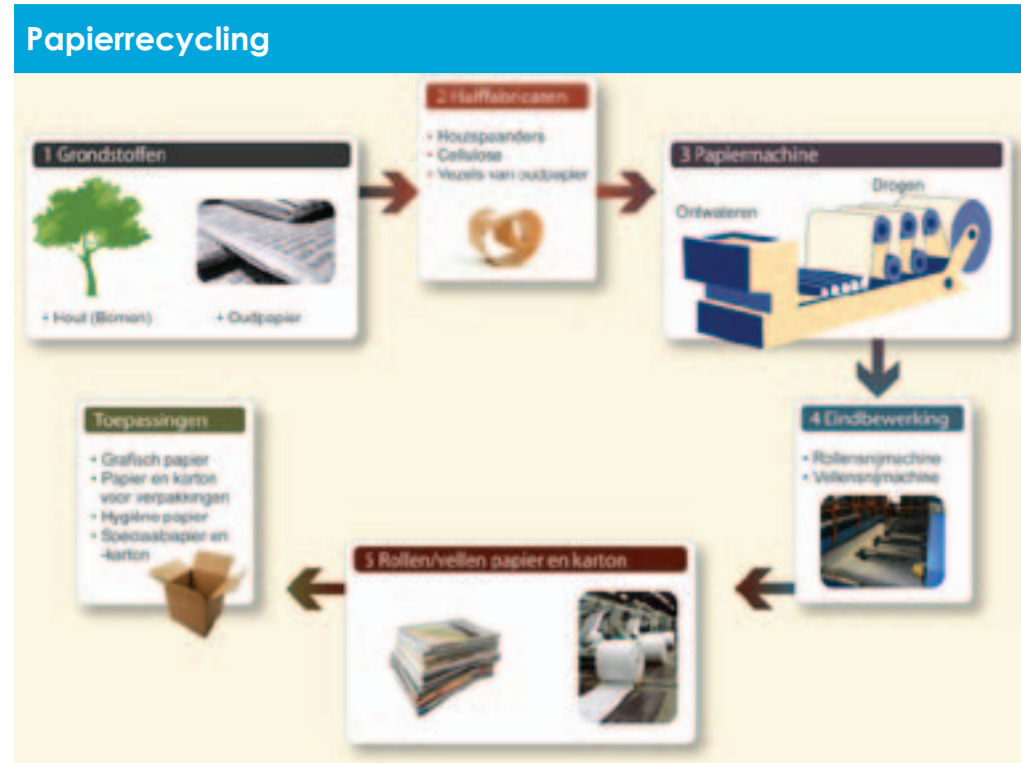
(bij huishoudens, kantoren, winkels, diensten en industrie)

* Percentage hergebruik van de totale hoeveelheid verpakkingsoort

Bron: Nedvang (cijfers 2009)

Nederland is koploper papierrecycling

De kringloop

Na gebruik gaan de doos, de krant en het printje bij het oudpapier. De gemeente zamelt het oudpapier uit huishoudens in of we brengen het naar een club, school of kerk. Vocht, vet, vuil en voedselresten zijn slecht voor de kwaliteit en de opbrengst-waarde van het oudpapier. Daarom moet oudpapier altijd gescheiden van andere materialen ingezameld worden.

'Scheiden aan de bron is dus essentieel voor het hoogwaardig hergebruik van oudpapier en -karton.'

Scheiden aan de bron is dus essentieel voor het hoogwaardig hergebruik van oudpapier en -karton. Het ingezamelde oudpapier gaat naar de oudpapieronderneming, die het reinigt (van bijvoorbeeld plastic hoesjes of draagtassen), sorteert en als secundaire grondstof aanlevert aan de papier- of kartonfabriek. De papier- of kartonfabriek maakt er weer nieuw papier en karton van, bijvoorbeeld kartonnen dozen en kranten-papier.

Meer informatie:
www.prn.nl
www.papierenkarton.org
www.nedvang.nl

De cijfers

- Wettelijke doelstelling: 75%.
- In 2009 is 95% recycling van verpakkingen van papier/karton gerealiseerd (973.000 ton).
- Papieren en kartonnen verpakkingen worden gemaakt van een oneindig hernieuwbare, groene bio-grondstof: hout.
- Nederland is in Europa koploper papierrecycling.
- In Nederland gemaakt papier/karton bestaat voor 81% uit oudpapier (2009).
- Papierrecycling spaart bomen, waardoor bomen CO₂ kunnen blijven opnemen.

Verpakkingen, dvd-spelers, kleding en tuinstoelen van kunststof afval

De kringloop

Nederland is erin geslaagd om binnen twee jaar tijd een volledig nieuw inzamel- en recyclingsysteem voor kunststof verpakkingen afval uit huishoudens op te zetten, in nauwe samenwerking met de gemeenten. In bijna alle gemeenten wordt kunststof verpakkingen afval apart ingezameld. Aan huis, in de Plastic Heroeszak of -container, of met verzamelcontainers. Op regionale overslagstations wordt het plastic gekeurd, gewogen en samengeperst in containers. Dan gaat het naar sorteerinstallaties, waar verschillende soorten kunststof uit elkaar worden gehaald. In Rotterdam is sinds kort de eerste Nederlandse sorteerinstallatie in bedrijf. Er wordt dus nu ook in Nederland high tech gesorteerd. De sorteerbedrijven scheiden in vijf stromen, die worden afgenomen door de kunststofverwerkende industrie (in heel Europa). Al het ingezamelde en gesorteerde materiaal wordt binnen Europa tot nieuwe grondstof verwerkt. De recyclingbedrijven maken van de gesorteerde kunststof fracties grondstoffen voor nieuwe producten, zoals verpakkingen, dvd-spelers, kleding en tuinstoelen. Een steeds groter deel van de gesorteerde kunststof materialenstromen bij Nederlandse recyclers wordt verwerkt tot grondstof of wordt direct toegepast in nieuwe producten.

Plasticrecycling

De cijfers

- Wettelijke doelstelling (2012): 42%.
- In 2009 (wettelijke doelstelling: 32%) is 38% van het kunststof verpakkingen afval gerecycled.
- Nederland hoort met het kunststof hergebruikresultaat tot de top van Europa.
- Nederlanders zijn goede kunststof scheiders: in het gescheiden ingezamelde kunststof zit gemiddeld 6% vervuiling, een stuk lager dan de vervuilinggraad in ons omringende landen.
- Wekelijks wordt gemiddeld 1.850 ton brongescheiden kunststof verpakkingen afval door ca. 165 vrachtauto's aangeleverd bij de sorteerinstallaties (2011).
- Als we de hergebruikdoelstelling van kunststof hebben gerealiseerd, vermijden we jaarlijks ongeveer 210 kiloton CO₂. Die hoeveelheid is te vergelijken met het elektriciteitsverbruik van 100.000 huishoudens.

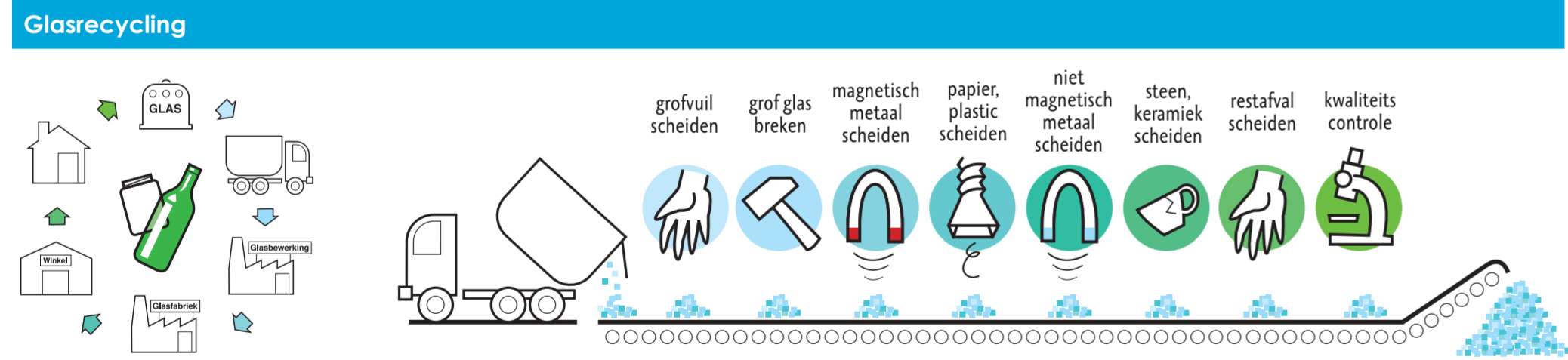
Bronscheiding het meest robuuste systeem

In Groningen (Vagron) en in Oudehaske (Omrin) staan proefinstallaties die door middel van nascheiding van huishoudelijk restafval een mix van kunststof verpakkingen afval afscheiden. Om deze materiaalstroom geschikt te maken voor materiaalhergebruik zijn nog aanvullende sorteerstappen noodzakelijk. Uit recent onderzoek naar de resultaten van bron en nascheiding (KplusV, 2010) blijkt dat, zowel kwalitatief als kwantitatief, meer kunststof wordt hergebruikt bij een systeem van bronseiding dan bij nascheiding. Bronseiding is daarmee op dit moment het meest robuuste systeem voor hergebruik van kunststof verpakkingen afval.

Meer informatie:

- www.plastic-heroes.nl
- www.vmk.nl
- www.nedvang.nl

Eén kg scherven bespaart 1,2 kg primaire grondstoffen

De kringloop

Leeg consumentenglas hoort in de glasbak. Het glasbakkenglas gaat via de glas-inzamelaar naar het glasrecyclingbedrijf. Daar wordt het gesorteerd, vervuiling wordt verwijderd. Stenen scherven (van kruiken) en scherven van gehard en ovenglas horen niet in de glasbak. Zij verstoren het productieproces van glas. Informatie en voorlichting aan burgers over de scheidingsregels van glas helpt het hergebruik van glas. Vervolgens blijven de scherven drie tot tien weken op het terrein van het recyclingbedrijf liggen, zodat de organische resten worden afgebroken. En dan zijn de scherven gereed om naar de glasfabrieken te gaan, waar ze dienen als grondstof voor de productie van nieuw verpakkingsglas.

De cijfers

- Wettelijke doelstelling: 90%.
- In 2009 is 459.000 ton glas ingezameld en hergebruikt, dat is 92%.
- Nederland is met 92% glasrecycling tweede in Europa.
- Iedere 10% inzet van scherven in plaats van primaire grondstoffen levert 2,5% energiebesparing op.
- 1 kg scherven bespaart 1,2 kg primaire grondstoffen en vermijdt 0,67 kg CO₂-uitstoot.
- Gemiddeld zetten de glasfabrieken 50 tot 80% scherven in.
- Glas scheiden op kleur is belangrijk: circa 60% van de glasverpakkingen is gemaakt van wit (transparant) glas.

Meer informatie:
www.duurzaamglas.nl
www.friendsofglas.com/nl
www.nedvang.nl

De kringloop van blik is oneindig

Metaalrecycling

De kringloop

Blik kan na gebruik gewoon in de vuilnisbak (het restafval) en wordt dan gerecycled. Het hoeft niet gescheiden ingezameld te worden, ook al doet een aantal gemeenten dat wel. Het restafval en dus het blik gaat naar de afvalverbrandingsinstallaties. Daar scheidt men de blikjes van het afval. Het afval wordt verbrand. Omdat staal en aluminium niet brandbaar zijn, blijft het blik achter in de as. Het wordt uit de verbrandingsresten gescheiden. Stalen blikjes worden met magneten, aluminium blikjes worden met wervelstromen uit het afval gehaald. Daarna wordt het metaal omgesmolten en maken fabrikanten er weer tal van nieuwe producten van, waaronder blikjes.

Blikrecycling leidt altijd tot hergebruik op hoog niveau

AVI's en gespecialiseerde bedrijven als Feniks Recycling in Alkmaar zorgen dat aan het einde van de blikketen metalen worden nagescheiden en teruggewonnen uit afval. "Dankzij betere en nieuwe scheidingstechnieken zijn we in staat om steeds meer metalen uit de asresten halen, en dit is lonend", vertelt Jos van Beurden, directeur van Feniks. Daarna worden deze hergewonnen metalen weer ingezet in het primaire proces: schroot (staal) gaat rechtstreeks naar staalfabrieken, aluminium gaat eerst naar smelters die er 'broodjes' van maken en deze aan aluminiumfabrieken leveren. Staalproductie met schroot in plaats van ijzererts en kolen bespaart veel energie en vermijdt CO₂-uitstoot. Hetzelfde geldt voor aluminiumproductie met gerecycled aluminium in plaats van de primaire grondstoffen bauxiet en elektriciteit (en dus indirect kolen, olie of aardgas). De secundaire grondstoffen zijn direct inzetbaar in de productieprocessen. Een groot voordeel van scheiding na verbranding is dat de AVI's als schoonmaakinstallatie fungeren: de bedrukte blikjes komen schoon uit het verbrandingsproces. Blik verbrandt niet en blijft dus wat het is maar je hoeft het niet meer schoon te maken. Blikrecycling leidt altijd tot hergebruik op hoog niveau: een blikje kan weer een blikje worden, maar is ook de grondstof voor bijvoorbeeld de productie van treinen (staal) en vliegtuigen (aluminium). "Het is goed om je dat te realiseren als je een blikje na gebruik in de grijze zak of bak doet!", aldus Van Beurden.

De cijfers

- Wettelijke doelstelling: 85%.
- In 2010 is 88% van alle metalen verpakkingen gerecycled, dat is 151.000 ton.
- Nederland loopt met blikrecycling voorop in Europa, samen met België en Duitsland.
- In de afgelopen 20 jaar zijn blikverpakkingen gemiddeld 33% lichter geworden.
- Recycling bespaart 70% van de energie bij de productie van staal en 95% van de energie bij de productie van aluminium.
- Dankzij de recycling van blik is nog maar 12% primaire grondstoffen nodig om heel Nederland van nieuwe blikverpakkingen te voorzien.
- De kringloop van blik is oneindig. Het materiaal wordt steeds opnieuw gebruikt zonder verlies van eigenschappen.
- Elk gerecycled staal blikje bespaart tweemaal zijn gewicht aan CO₂.

Meer informatie:
www.kringloopblik.nl
www.nedvang.nl

Hout is eeuwig hernieuwbaar

De kringloop

Houten verpakkingen zijn met name pallets, kisten, kratten, industriële verpakkingen en kabelhaspels. Bij de productie van houten verpakkingen, vooral pallets, gebruikt men voor een groot deel dunningshout. Dat komt vrij bij het onderhoud van het bos. Gekapt hout gaat naar de producent van houten verpakkingen. Deze koopt boomstammen in of reeds gezaagd hout. Boomstammen worden in de zagerij ontchorst en vervolgens gereed gemaakt voor de productie van houten verpakkingen.

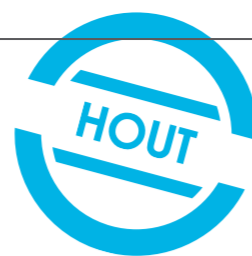

Omdat hout te repareren is, krijgen houten verpakkingen die tijdens het gebruik slijten, een tweede leven. Als producthergebruik niet mogelijk is, bij incurante houten verpakkingen of verpakkingen in slechte staat, vindt materiaalhergebruik plaats. Verpakkingen worden vermalen tot houtsnippers. Op deze wijze ontstaat een nieuwe grondstof, waarvan nieuwe producten worden gemaakt, zoals spaanplaatmateriaal en palletklossen. Als het hout echt moet worden afgeschreven, wordt het verbrand voor energierugwinning (bio-energie).

Materiaalhergebruik van afgedankt hout is essentieel voor het milieuverantwoord omgaan met de grondstof hout. In de praktijk wordt de tussenstap materiaalhergebruik in toenemende mate overgeslagen, omdat veel herbruikbaar hout wordt verbrand in door de overheid gesubsidieerde bio-energiecentrales. Dit is een groot punt van zorg voor de sector.

De cijfers

- Wettelijke doelstelling: 25%.
- In 2009 is 38% van alle houten verpakkingen gerecycled, dit is 148.000 ton.
- Hout is een eeuwig vernieuwbare grondstof, en milieuvriendelijk mits er zorgvuldig mee wordt omgesprongen.
- De verwerking van hout tot een gereed verpakingsproduct kost weinig energie.

Meer informatie:
www.kringloophout.nl
www.nedvang.nl

Interview

'De burger wil wel; maak het hem gemakkelijk!'

Bernt Schneiders vertelt over het afvalscheidingsgedrag van Nederland

Bernt Schneiders, burgemeester van Haarlem en voorzitter van het Nederlands Genootschap van Burgemeesters

Recycling en afvalscheiding komen langzaam steeds hoger op de gemeentelijke agenda. Zijn al die inspanningen de moeite waard?

"Zeker wel. We zitten met z'n allen midden in de transitie van 'Cradle to Grave' naar 'Cradle to Cradle'. Gemeenten hebben een positie aan het eind van de gebruiksketen en daardoor kunnen zij een belangrijke rol vervullen bij die omhooggang van 'afval' naar 'grondstoffen'. Daarmee leveren zij een wezenlijke bijdrage aan hergebruik en de vermindering van CO₂ uitstoot."

Staan alle gemeentelijke neuzen dezelfde kant uit op dit thema?

"Bij het tot stand komen van het vernieuwde afvalbeleid zijn de verschillende relevante partijen vanaf de start nauw betrokken geweest. Er is dan ook een breed draagvlak, zowel wat betreft de doelstellingen als de aanpak om deze te bereiken."

Wat kunnen gemeenten nog meer doen om óók die percentages verpakingsafval die nog bij het restafval belanden als grondstof binnen te halen?

"Het stimuleren van scheidingsgedrag is een lange termijn aanpak waarbij het steeds meer zal inburgeren om afval als grondstof te zien en het niet zomaar weg te gooien. Voortgaande en continue communicatie is hierbij essentieel. Ook is het belangrijk dat gemeenten er voor zorgen dat de burger gemakkelijk de verschillende afvalsoorten kwijt kan. In Haarlem hebben we hiervoor een dicht netwerk van ondergrondse containers. Een extra rolcontainer voor een herbruikbare afvalstroom kan ook helpen om tot een zo hoog mogelijk scheidingspercentage te komen. Honderd procent recycling is als visie belangrijk, maar het is voorlopig nog niet realistisch om daar op in te zetten. Er zal dus een restractie overblijven, hoe klein ook. We kunnen ons wél

richten op de vraag hoe deze fractie optimaal gebruikt kan worden, bijvoorbeeld door de vrijkomende warmte te gebruiken om er elektriciteit mee op te wekken."

De Plastic Hero is in uw eigen gemeente bij wijze van spreken als een held binnen-gehaald. Hoe komt dat?

"De problematiek rond mogelijke veranderingen in het klimaat en het opraken van delfstoffen leeft sterk bij bewoners. Mensen willen graag een individuele

bijdrage leveren om het zij zoveel mogelijk te keren. Plastic neemt in dit verband een bijzondere plaats in doordat het van olie gemaakt wordt, waarvan de reserves de laatste tijd zichtbaar dalen. Ook is plastic verantwoordelijk voor grote vervuiling, vooral in de oceanen. Dit zou het enthousiasme om te scheiden ondermeer kunnen verklaren. Niet alleen in Haarlem maar ook in andere steden."

Foto: Pau Vreeken (United Photos)

Gemeente Almere:

'Plastic scheiden heeft vliegwieleffect'

Peter Wilders, afdelingsmanager van Stadsreiniging Almere, werd even stil van de resultaten van de nieuwe manier van afvalinzameling: van een bronscheidingspercentage van 42% in 2009 ('een lage middenmoot, nationaal gezien'), stevent de gemeente dit jaar af op een percentage van 58% ('nog maar 2% verwijderd van de norm voor 2015').

Sinds september vorig jaar kunnen de huishoudens van Almere hun kunststof verpakingsafval gescheiden aanbieden in één van de 60.000 blauwe bakken die de gemeente heeft verspreid of, in de hoogbouw, via de bovengrondse containers vlakbij de woning. "Op basis van de resultaten tot nu toe verwachten we dit jaar ongeveer 50 kilo kunststof per huishouden binnen te halen", zegt Wilders. Een flinke hoeveelheid, vergeleken met het Nederlands gemiddelde van 15 kilo per huishouden. "Het grootste deel van dat resultaat is te danken aan de inwoners van de laagbouw", nuanceert hij.

'Het grootste deel van dat resultaat is te danken aan de inwoners van de laagbouw.'

"Hoogbouw blijft ook hier wat problematisch, ook al staan de containers vlakbij de flats."

De gemeentecampagne met als motto 'Mijn afval maakt winst' lijkt vruchten af te werpen. Het enthousiasme waarmee de inwoners van Almere zich nu op afvalscheiding hebben gestort (tot voor kort stond er alleen een duobak in de tuin), heeft een vliegwieleffect gehad. "We hebben de laagbouwbewoners óók een blauwe bak aangeboden voor de inzameling van oud

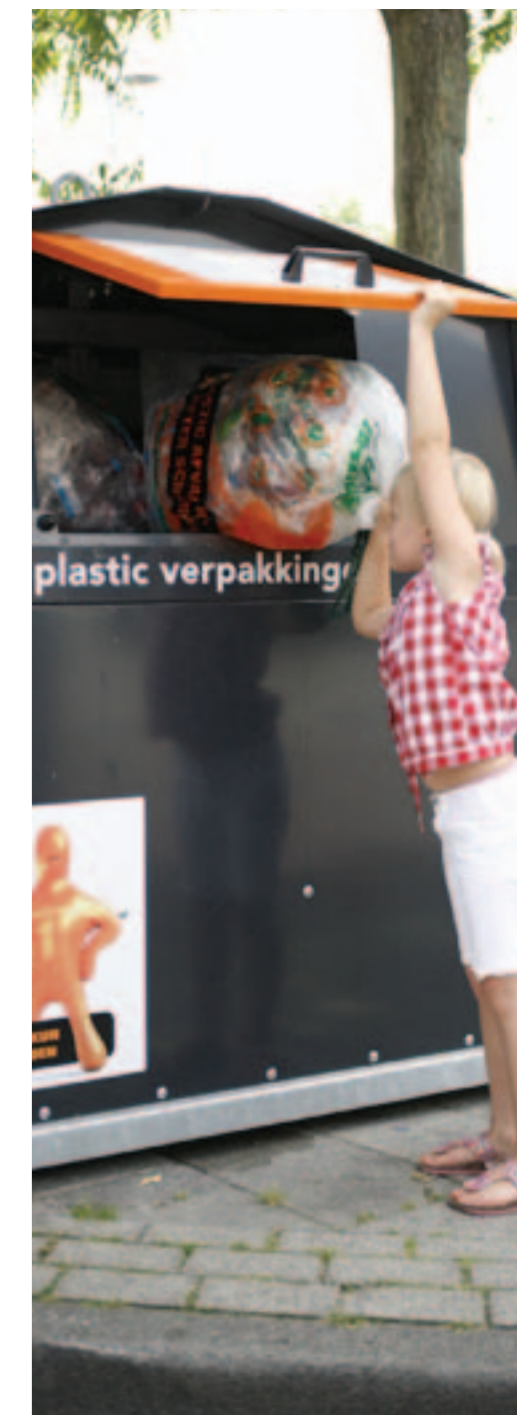
papier", vertelt de afdelingsmanager. "Daar heeft bijna 40% gebruik van gemaakt. De kostenbesparing gaat terug naar de burger. Dit jaar is daardoor de afvalheffing voor het eerst sinds jaren niet gestegen. De verwachting is dat we op termijn per huishouden echt tientjes per jaar kunnen gaan besparen."

De inwoner:

'Ik ben benieuwd hoeveel we scheiden met z'n allen'

Tot voor kort gooide Bianca van de Vusse kunststof afval nog gewoon in de duobak. "Je kon je plastic wel naar het recyclingperron brengen, maar dat deed maar een enkeling". De aparte bakken voor kunststof en papier, die nu in haar inpandige garage staan, vindt ze ideaal. "In de keuken heb ik een ingebouwde afvalkamer met aparte vakken voor plastic, GFT en restafval. Die gooi ik daarna, hup, in die emmers. En papier is helemaal makkelijk, zo." Van de Vusse schrok in eerste instantie wel van de hoeveelheid kunststof afval. "Ik had me niet gerealiseerd hoe snel dat oploopt. De

restafvalbak is nu nog half leeg na twee weken." Ze heeft nog wel een tip aan het adres van de gemeente: "Het zou leuk zijn als er eens gecommuniceerd wordt hoeveel we binnen de gemeente hebben gescheiden en wat dat betekent voor het milieu en de kosten. We doen tenslotte als inwoners allemaal ons best."

Gemeente Lopik:

'Zelf inzamelen maakt van de opbrengst netto opbrengst'

De inwoners van de negen kernen binnen de gemeente Lopik kunnen hun kunststof verpakingsafval aanbieden bij 18 servicepunten met 37 stalen 1.600 liter containers. De containers zijn door de gemeentereinigingsdienst zo gemodificeerd dat de dienst deze zelf met een gewone huisvuilraakperswagen kan laden.

Ad van Breukelen van de gemeente Lopik: "Het grote voordeel is dat je op deze manier niet vastzit aan een contract. Wij kunnen dus ophalen wanneer het nodig is en in piektijden extra." Een efficiëntere inzet van de wagens en het omzeilen van de kosten van een aannemer maken van de opbrengst 'echt de netto opbrengst, ten gunste van de burger'.

Sinds Lopik in 2009 zelf de kunststofinzameling begon uit te voeren, verdubbelde de opbrengst in een jaar tijd van 30 naar 60 ton. Die stijgende lijn zet dit jaar verder door. "In 2010 verbrandden we 60 ton minder restafval. Dat leverde niet alleen milieuwinst op, maar ook een kostenbesparing van € 6.635.", rekt Van Breukelen voor.

"Die winst zal in 2011 relatief wat lager uitpakken, omdat de verbrandingskosten zijn gedaald. We verwachten dit jaar wél meer kunststof flessen en flacons in te zamelen, dus de opbrengst van de verkoop zal stijgen. In 2010 bracht 60 ton kunststof brengt € 28.500 op. De netto opbrengst was in totaal dus € 35.135."

De inwoner:

'Eén foldertje in het restafval doen betekent echtscheiding'

Bij de familie van der Lee in Jaarsveld (gemeente Lopik) "is de heer des huizes van het inzamelen: alles wat te scheiden is, wordt ook gescheiden want alle beetjes helpen", vertelt Benita. "Oudpapier en glas scheiden zit in ons systeem. Dat doen we al jaren en spreekt voor zich. Plastic scheiden doen we sinds kort, eerst een paar verpakkingen zoals flessen en flacons, maar we worden steeds secuurder. We scherpen ons scheidingsgedrag steeds verder aan." Het oudpapier gaat naar de grote container die bij de kerk staat. Ook basisscholen zijn actieve inzamelaars. "Onze dochter moet oudpapier met de bolderker bij ouderen ophalen." Clazien Schep uit Lopik is uitgebreider gaan scheiden sinds de gemeente nieuwe

containers heeft geplaatst. "Eerst stonden er een soort afgedankte glasbakken. Heel onhandig; je moest alle plakkerige flaconnetjes één voor één in de bak gooien. De gemeente zei geen containers met klep te willen plaatsen omdat er ooit een kind in de bak van de kledingcontainer was gekropen. Ja zeg! Je gaat toch ook niet alle bomen omhakken omdat er misschien kinderen in klimmen die kunnen vallen?" Het 'duurde even' voordat de gemeente uiteindelijk tóch nieuwe bakken plaatste. "We hadden als Klankbordgroep Lopik al een paar keer aan de bel getrokken. Luister eens kritisch naar je inwoners, zou ik tegen de gemeente willen zeggen."

Gemeente Bloemendaal:

'Spreek inwoners aan op consequent scheidingsgedrag'

Bloemendaal zamelt 37 kg glas per inwoner in. Daarmee won de gemeente vorig jaar de Glasprijs. "Onze inwoners zijn wijn drinkers en gebruiken dus relatief veel eenmalig glas, maar zij scheiden ook goed: met 71% zitten we boven de benchmark van gemiddeld 69% in onze stedelijkheidsklasse", licht Wim Heeres van de gemeente toe.

In de gemeente, die sinds 2009 is gefuseerd met Bennebroek (met 41 kg Gouden Glasbak winnaar 2006), staan 27 glasbakken. Dit betekent één glasbak op 814 inwoners en dat is een keurige glasbakdichtheid. Alle 9.200 huishoudens (22.000 inwoners) hebben dus een glasbak dicht in de buurt. Behalve goede voorzieningen is actieve communicatie een succesfactor. Heeres: "We willen

mensen inspireren om consequent hun afval te scheiden. We spreken hen op hun scheidingsgevoel. Elk jaar brengen we bijvoorbeeld op dezelfde wijze de afvalkalender uit en in de zomer een afvalinfo. Op de langere termijn zien we betere scheidingsresultaten. Nieuw is onze mobiele toepassing – m.bloemendaal.nl – waarmee je op je mobiele telefoon of tablet ziet

wanneer bijvoorbeeld oudpapier en plastic worden opgehaald, en je kunt een afval mail alert krijgen. We merken dat de communicatie over de plasticinzameling ook een impuls heeft gegeven aan de bereidheid om andere afvalsoorten te scheiden."

De inwoner: 'Ik gooi nóóit glas bij het restafval'

"Vorig jaar scoorde Bloemendaal ook al zo goed qua glasinzameling", weet inwoner Francisca Kramer. "Dan denk ik: ja, er wordt hier gewoon ontzettend veel gedronken!"

'Het is zo groot en zwaar; ik zou me er meteen schuldig over voelen als ik het gewoon in de vuilnisbak zou gooien.'

Maar naast liefhebbers van het goede leven, zijn de inwoners van Bloemendaal ook

brave burgers, vermoedt Kramer. Zelf zegt ze ook nóóit glas bij het restafval te gooien. Dat is een kwestie van gewenning, denkt ze, maar 'het heeft ook met het materiaal te maken'. "Het is zo groot en zwaar; ik zou me er meteen schuldig over voelen als ik het gewoon in de vuilnisbak zou gooien." En dus hangt er in huize Kramer een plastic tas aan de CV, met keurig omgespoelde potjes en flessen, zonder dop of kurk. "Als die vol is, neemt mijn man 'm mee naar de glasbak bij het station om te legen. Dat ligt op z'n route."

Gemeente Zwolle:

'Minicontainers aan huis'

In twee wijken in Zwolle (656 woningen) loopt een proef met 'Omgekeerde Afvalinzameling'. Tom Horstman van de gemeente: "In deze proefwijken staan ondergrondse containers voor restafval. De gescheiden inzameling van plastic verpakkingen gebeurt met de grijze minicontainer aan huis. Dit gaat uitstekend, we zamelen 40 kg per huishouden in en de respons is 95%."

Driekwart van die 95% leverde vóór de proef zijn plastic afval niet gescheiden in. Uit een enquête blijkt dat bewoners positief zijn over deze aanpak. Het systeem is kostbaar maar succesvol: de hoeveelheid restafval, een dure afvalstroom, is vorig jaar flink gedaald.

'Het systeem is kostbaar maar succesvol.'

Zwolle had vorig jaar veel lagere kosten voor verbranding. "Inwoners kunnen hun plastic ook kwijt in grote bovengrondse containers bij winkelcentra.

"We zien dus een betere scheiding aan de bron in onze gemeente."

Daar halen we circa 11 kg per aansluiting op, we moeten soms containers bijplaatsen. We zien dus een betere scheiding aan de bron in onze gemeente", vertelt Horstman. In de beide proefwijken worden de resultaten

actief gecommuniceerd. De gemeente laat de inwoners de mogelijkheden voor betere afvalscheiding zien en stimuleert hen daar gebruik van te maken. Ambtelijk wordt nagedacht om in de toekomst, waar dat mogelijk is, huishoudens vier minicontainers te geven: voor plastic, oudpapier, gft en

restafval. Horstman: "Uit sorteerproeven blijkt dat 60% van het restafval uit herbruikbare grondstoffen bestaat, waaronder plastic."

Gemeente Katwijk:

'Intensief communiceren en faciliteren'

Het succes van afval scheiden zit 'm in intensief communiceren (vooral met de jeugd), goede voorzieningen en veelvuldig containers legen.

Nel Mahmoud van de gemeente Katwijk (60.000+ inwoners): "Je motiveert mensen als je concreet vertelt wat afval scheiden hen zelf oplevert, als ze weten wat zij zelf kunnen doen. Gezinnen met twee grijze containers die plastic zijn gaan scheiden, hebben er nog maar één nodig en dat scheelt hen meteen 300 euro per jaar aan afvalstoffenheffing. Dat is een sterk argument." Katwijkers zijn goede afvalscheiders.

'Gezinnen met twee grijze containers die plastic zijn gaan scheiden, hebben er nog maar één nodig.'

Per inwoner wordt 4 kg plastic, 25 kg glas en 108 kg oudpapier ingezameld. De plasticinzameling was meteen een succes. "In één maand zamelden we meer in dan in een jaar op de milieustraat. We plaatsen nog steeds extra bakken en willen de hoogbouw er beter bij betrekken.

'In één maand zamelden we meer in dan in een jaar op de milieustraat.'

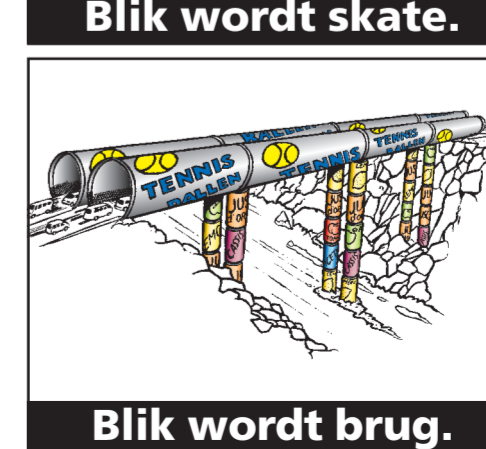
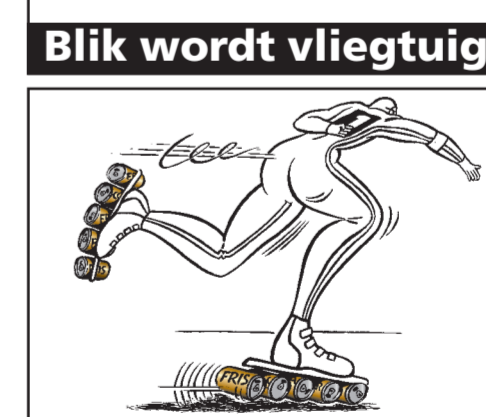
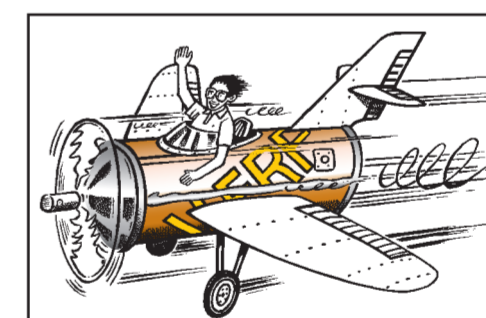
Deze zomer gaan we als eerste gemeente in Nederland met een eigen Plastic Hero variant strandgangers stimuleren hun plastic te scheiden van het reguliere afval. We willen dat onze stranden schoon zijn. We willen met de pilot het afvalscheidingsgedrag van onze burgers en bezoekers stimuleren."

De inwoner: 'Scheidingsregels plastic beter naar voren brengen'

Er zijn zoveel soorten plastic dat het voor veel mensen niet eenvoudig is om te weten welke je gescheiden moet houden voor recycling en hergebruik", zegt Erit van der Veer. "Doordrukstrips zijn bijvoorbeeld niet recyclebaar en moeten bij het restafval. Hetzelfde geldt voor een kitkoker. De scheidingsregels voor plastic verpakkingen moeten nog duidelijker naar voren worden gebracht, anders komen er teveel verkeerde materialen in de Plastic Heroes container. Je kunt je afvragen of er genoeg milieuwinst is te halen, als blijkt dat ingeza-

meld plastic onbruikbaar is en via een omweg alsnog naar de afvalovens moet." Van der Veer is een actieve en betrokken maar ook kritische afvalscheider. "Burgers moeten met afval niet de taken van gemeenten overnemen, afval scheiden is best veel werk. Gelukkig is het hier in Katwijk goed geregeld, er zijn veel milieuparkjes waar je oudpapier, glas en plastic kwijt kunt. De gemeente heeft in het afgelopen jaar veel bakken bijgeplaatst, wij hebben twee locaties dicht bij huis. Dus thuis gescheiden afvalstromen breng ik regelmatig netjes weg."

Column

Joop Atsma
'Afval is grondstof'

Nederland kan een spilfunctie in Europa vervullen bij het hergebruik van producten en materialen. Het plan van een grondstoffenrotonde vind ik alleen al om die reden van groot belang. Als afgedankte afval de rotonde op, als waardevolle grondstof er weer af. Met een grootschalig aanpak stijgt het hergebruik van afgedanktepullen en krijgt de duurzame groei van de Nederlandse economie een flinke zet in de rug.

Het afval moet natuurlijk wel zoveel mogelijk gescheiden de rotonde opkomen. Daar spelen de gemeenten een cruciale rol. Zij zijn immers wettelijk verantwoordelijk voor de (gescheiden) inzameling van afval. Ik zie dat er een aantal koplopers zijn onder de gemeentes, een groep die zorgt voor goede inzamelingsfaciliteiten zodat inwoners zonder moeite hun afval kunnen scheiden. Tegen de achterblijvende gemeentes zeg ik: kijk naar de kopgroep en volg hun voorbeeld. Dat afval niet bestaat is in Nederland geen loze kreet. Met name het hergebruik van verpakkingen heeft in Nederland een grote vlucht genomen. Bijna negentig procent van het afval dat wij in Nederland produceren wordt nuttig gebruikt of hergebruikt. We zitten voor verpakkingen afval op alle fronten boven de Europese doelstellingen. We beschikken over een efficiënt afvalstelsel dat goed is voor ons milieu en onze economie.

'Kijk naar de kopgroep en volg hun voorbeeld.'

Maar - u voelt hem al aankomen - we zijn er nog niet. Volgend jaar moet 42 procent van het kunststof worden hergebruikt. Het is belangrijk dat we iedereen ervan doordringen hoe belangrijk het is dat we die doelstelling halen. Als we 'm halen, dan besparen we meer dan 210 kiloton CO₂. Dat komt overeen met het elektriciteitsgebruik van 100.000 huishoudens. Vergelijk dat aantal maar eens met het aantal inwoners van uw woonplaats. Bedenk hoe uw gemeente de inwoners van uw dorp of stad nog beter kan aanmoedigen en helpen bij een gescheiden inzameling van afval. Hoe beter dit geregeld is, des te meer grondstoffen we over houden. En dat is goed voor mens, markt en milieu.